

Obsah

Předmluva	9
Z. MATHAUSER — Co vidíme uměleckými texty?	11
L. TONDL — Epistemická kompetence a problémy sémiotického rozhodování	24
F. MIKO — Skutočnosť mienená umeleckým dielom	41
M. KUBÍNOVÁ — Kritéria (ne)adekvátnosti interpretace literárного díla	48
J. HOFFMANNOVÁ — Pravda v interakci?	59
J. STACHOVÁ — Metafora a pravda	68
J. KOŘENSKÝ — Způsoby reálnosti řeči a jazyka	77
J. PAVELKA — „Realismus“ v realitě světů budovaných pomocí slov (Nezamlčená východiska)	86
M. DOKULIL — Hodnoty a dějiny	98
K. BERTELmann — K perspektivě konvergence hodnot a zájmů	117
J. VANĚK — Realistická a estetická koncepce světa	127
V. SVOBODA — Od faktů k hodnotám a zpět?	133
J. KREMPASKÝ — Chaos a hranice vedy	146
J. JELEN — O chaosu a řádu v přírodě (Teorie deterministického chaosu a hledání nového paradigmatu přírodní vědy)	152
M. LOKAJÍČEK — Kodaňská interpretace kvantové mechaniky a realita světa	168
A. MÜLLEROVÁ — Pojetí pravdy v přírodovědeckém obraze světa	185

P. ZAMAROVSKÝ — Matematika, fyzika a krize objektivismu	194
J. FEDA — Model a obraz světa	205
J. KRÁLÍK — Pravdivost a podobnost pravdě	215
M. KRÁL — Věda a „krize objektivity“	221
V. HAVLÍK — Temporální realismus versus temporální non-cognitivismus	238
S. KOMÁREK — Biologická doktrína jako výraz legitimace společenské struktury	245
Z. SOBOTKA — Reálnost a relativita prostoru a času	250
J. RAJCHL — Realismus jako řez, volba či singularita	266
J. PINKAVA — Tři etapy vývoje přírodotvůrceho poznání	275
P. MATERNA — Existují abstraktní (ideální) entity?	294
J. ZEMAN — Krize tradičního paradigmatu reality	301
S. VOBOŘIL — Systémová metodologie jako filosoficko-vědní metateorie?	322
L. TOŠENOVSKÝ — O některých základních problémech materialistického realismu	336
J. SYROVÁTKA — Přírodní dějství, ontologie a problém nejistoty	350
B. NUSKA — Poznávání nepoznatelného? (Problémy symbolonické gnoseologie)	371
J. FEBER — Realita obecného	400
J. PEREGRIN — Je realismus problémem?	405
J. HROCH — K pojedání pravdy a interpretace v post-analytické filosofii	414
J. NOSEK — Rortyho obrana eliminativního materialismu	427
B. FAJKUS — Proměny vědeckého realismu	438
J. HILL — Transcendent Realism and Scepticism	450

Content

Preface	9
Z. MATHAUSER — What Do We See through Texts of Art?	11
L. TONDL — The Epistemic Competence and Problems of Semiotic Decision-Making	24
F. MIKO — The Reality Meant by the Work of Art	41
M. KUBÍNOVÁ — The (Non)Adequacy Criteria for the Interpretation of a Work of Literature	48
J. HOFFMANNOVÁ — The Truth in Interaction?	59
J. STACHOVÁ — Metaphor and Truth	68
J. KOŘENSKÝ — Ways of Reality for Speech and Language	77
J. Pavelka — “Realism” in Reality of the Worlds Built of Words	86
M. DOKULIL — Values and History	98
K. BERTELmann — The Prospect for the Convergence of Values and Interests	117
J. VANĚK — The Realistic and Aesthetic Concept of the World	127
V. SVOBODA — From Facts to Values and Back?	133
J. KREMPASKÝ — Chaos and the Limits of Science	146
J. JELEN — Chaos and Order in Nature	152
M. LOKAJÍČEK — The Copenhagen Interpretation of Quantum Mechanics and the Reality of the World	168
A. MÜLLEROVÁ — The Conception of Truth in The Scientific View of the World	185
P. ZAMAROVSKÝ — The Crisis in Objectivism, Mathematics and Physics	194

J. FEDA — Model and Image of the World	205
J. KRÁLÍK — Truthfulness and Truth-likeness	215
M. KRÁL — Science and the “Crisis of Objectivity”	221
V. HAVLÍK — Temporal Realism vs. Temporal Non-Cognitivism	238
S. KOMÁREK — Biological Theory as an Expression of Legitimatization of the Social Structure	245
Z. SOBOTKA — The Reality and Relativity of Space and Time	250
J. RAJCHL — Realism as a Section, Selection or Singularity	266
J. PINKAVA — Three Degrees of Scientific Knowledge	275
P. MATERNA — Do Abstract (Ideal) Entities Exist?	294
J. ZEMAN — The Crisis in the Traditional Paradigm of Reality	301
S. VOBORIL — System Methodology or Philosophy-Science Metatheory?.....	322
L. TOŠENOVSKÝ — On Some Fundamental Problems in Materialistic Realism	336
J. SYROVÁTKA — Natural Processing, Ontology, and the Problem of Uncertainty	350
B. NUSKA — The Knowing of the Unknowable?	371
J. FEBER — The Reality of the Universals	400
J. PEREGRIN — Is There a Problem of Realism?	405
J. HROCH — The Conception of Truth and Interpretation in Post-Analytic Philosophy	414
J. NOSEK — Rorty’s Defence of Eliminative Materialism	427
B. FAJKUS — Changes in Scientific Realism	438
J. HILL — Transcendentní realismus a skepticismus	450